

Το Υπόβαθρο του βιβλίου των Πράξεων των Αποστόλων

Διάλεξη Πρώτη από την σειρά *Το Βιβλίο των Πράξεων*

Οδηγός Μελέτης

Περιεχόμενα

Περίγραμμα – Ένα περίγραμμα του μαθήματος,

Σημειώσεις – Ένα πρότυπο που παρέχει: το περίγραμμα το μαθήματος; σημειώσεις κλειδιά, αποσπάσματα και περιλήψεις του μαθήματος, και χώρο για γράψιμο πρόσθετων σημειώσεων.

Ερωτήσεις αναθεώρησης - Ερωτήσεις στα βασικά περιεχόμενα του μαθήματος και χώρος για το γράψιμο των απαντήσεων. Κατάλληλο για το γράψιμο εργασιών και τεστ.

Ερωτήσεις εφαρμογής – Ερωτήσεις που συνδέουν το περιεχόμενο του μαθήματος με την χριστιανική ζωή, την θεολογία και την διακονία, κατάλληλο για συζητήσεις σε γκρουπ, γραπτές εργασίες και τεστ .

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το μάθημα και τον οδηγό σπουδών

· **Πριν να δείτε το μάθημα**

ο **Προετοιμασία** – Ολοκληρώστε τα αναγνώσματα.

ο **Διαλλείματα διαγράμματος** – Εξετάστε που αρχίζει και που τελειώνει το κομμάτι που ακούτε. Οι διαλέξεις έχουν συμπυκνωμένες πληροφορίες, γι' αυτό ίσως να θέλετε να κάνετε κάποια διαλλείματα. Τα διαλλείματα θα πρέπει να σχεδιαστούν σύμφωνα με τους κύριους διαχωρισμούς του περιγράμματος στις ενότητες.

· **Καθώς βλέπετε το μάθημα**

ο **Σημειώσεις** - Χρησιμοποιήστε τα τμήματα των σημειώσεων για να ακολουθήσετε το μάθημα και να κρατήσετε συμπληρωματικές σημειώσεις. Πολλές από τις κύριες ιδέες συνοψίζονται ήδη στις σημειώσεις αλλά να κάνεις και τις δικές σου συμπληρωματικές σημειώσεις. Θα πρέπει επίσης να προσθέσετε λεπτομέρειες που θα σας βοηθήσουν να θυμάστε, να περιγράψετε και να υπερασπίξετε τις κύριες ιδέες.

ο **Παύση/επανάληψη μερών του μαθήματος** – Ίσως να βρείτε χρήσιμο να κάνετε παύση ή επανάληψη σε συγκεκριμένα σημεία προκειμένου να γράψετε συμπληρωματικές σημειώσεις, ξαναδείτε δύσκολες έννοιες, ή συζητήστε τα σημεία που σας ενδιαφέρουν.

· **Αφού έχετε δει τα μαθήματα**

- **Ερωτήσεις Ανασκόπησης** – Απαντήστε στις ερωτήσεις αναθεώρησης στο χώρο που υπάρχει. Οι ερωτήσεις αναθεώρησης θα είναι καλύτερο, να τις συμπληρώσει ο καθένας μόνος και όχι σαν ομάδα.
- **Ερωτήσεις εφαρμογής** - Οι ερωτήσεις εφαρμογής είναι κατάλληλες για γραπτές εργασίες ή θέματα για συζήτηση. Για τις γραπτές εργασίες συνιστάτε οι απαντήσεις να μην ξεπερνούν την μία σελίδα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ

Εισαγωγή

I. Η Συγγραφή του βιβλίου των Πράξεων των Αποστόλων

A. Ενδείξεις από το Ευαγγέλιο του Λουκά

1. Άμεσες Ενδείξεις από το Κατά Λουκά Ευαγγέλιο
2. Έμμεσες Ενδείξεις από το Κατά Λουκά Ευαγγέλιο

B. Ενδείξεις από την Αρχέγονη Εκκλησία

1. Η Μαρτυρία των αρχαίων Χειρόγραφων
2. Η Μαρτυρία των Πατέρων της αρχαίας εκκλησίας

Γ. Ενδείξεις από την Καινή Διαθήκη

1. Τα δεδομένα μας για την ανώνυμη του Συγγραφέα
2. Ο Λουκάς ως συγγραφέας των Πράξεων

II. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

A. Η Ημερομηνία Συγγραφής του βιβλίου

1. Συγγραφή μετά το 70 μ.Χ
2. Συγγραφή πριν το 70 μ.Χ.

B. Οι Αρχικοί Παραλήπτες του βιβλίου των Πράξεων

1. Ο Θεόφιλος ως αρχικός παραλήπτης
2. Ευρύτερο Κοινό των παραληπτών

Γ. Το Κοινωνικό Πλαίσιο του βιβλίου των Πράξεων

1. Το κοινωνικό πλαίσιο της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
2. Το κοινωνικό πλαίσιο του Ιουδαϊσμού

III. ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

A. Η Παλαιά Διαθήκη ως θεολογικό υπόβαθρο

1. Η Ιστορία της Π.Δ. ως θεολογικό υπόβαθρο
2. Η Ιστορία του Ισραήλ ως θεολογικό υπόβαθρο

B. Η Βασιλεία του Θεού ως θεολογικό υπόβαθρο

1. Η Εβραϊκή Θεολογία για τη βασιλεία του Θεού
2. Η θεολογία του Ιωάννη του Βαπτιστή για τη βασιλεία του Θεού
3. Η Χριστιανική Θεολογία για τη βασιλεία του Θεού

Γ. Το Ευαγγέλιο του Λουκά ως θεολογικό υπόβαθρο

1. Η θεολογία του Ευαγγελίου του Λουκά για τον Ιησού
2. Η θεολογία του Ευαγγελίου του Λουκά για τους Απόστολους

Συμπέρασμα

Σημειώσεις

Εισαγωγή

Ωστόσο, όταν μαθαίνουμε για το ιστορικό υπόβαθρο των συγγραφέων της Αγίας Γραφής, για τον κόσμο τους, για την ζωή τους και τους σκοπούς τους, η κατανόηση μας και η εκτίμηση μας της Βίβλου αποκτά ένα μεγαλύτερο βάθος.

I. Η Συγγραφή του βιβλίου των Πράξεων των Αποστόλων

Το Άγιο Πνεύμα όχι μόνο διαφύλαξε την Αξιοπιστία της Γραφής από λάθη των συγγραφέων, αλλά αξιοποίησε παράλληλα και την προσωπικότητα, το υπόβαθρο και τις προθέσεις των ανθρώπινων συγγραφέων της.

Αλλά, ούτε το τρίτο Ευαγγέλιο, ούτε το βιβλίο των Πράξεων, δεν αναφέρουν συγκεκριμένα το όνομα του συγγραφέα.

A. Ενδείξεις από το Ευαγγέλιο του Λουκά

Όταν συγκρίνουμε το βιβλίο των Πράξεων με το τρίτο Ευαγγέλιο, εμφανίζονται δύο είδη αποδείξεων, που συστήνουν ότι ένα άτομο έγραψε και τα δύο βιβλία.

1. Άμεσες Ενδείξεις από το Κατά Λουκά Ευαγγέλιο

«Στο πρώτο μου βιβλίο, Θεόφιλε, διηγήθηκα όλα όσα ο Ιησούς έκανε και δίδαξε, από την αρχή.» (Πράξεις κεφ. 1:1)

Επειδή πολλοί επεχείρησαν να συντάξωσι διήγησιν περί των μετά πληροφορίας βεβαιωμένων εις ημάς πραγμάτων, καθώς παρέδοσαν εις ημάς οι απ' αρχής γινόμενοι αυτόπται και υπηρέται του λόγου, εφάνη και εις εμέ εύλογον, όστις διηρεύνησα πάντα εξ αρχής ακριβώς, να σοι γράψω κατά σειράν περί τούτων, κράτιστε Θεόφιλε διά να γνωρίσης την βεβαιότητα των πραγμάτων, περί των οποίων κατηχήθης. (Λουκ. Κεφ. 1:1-4)

- Οι Πράξεις και το Τρίτο Ευαγγέλιο είναι γραμμένα προς τον Θεόφιλο.
- Οι Πράξεις αναφέρεται σε ένα «προηγούμενο βιβλίο».
- Η σύνδεση ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο προλόγους, αντανακλά ένα αρχαίο λογοτεχνικό έθιμο.

2. Έμμεσες Ενδείξεις από το Κατά Λουκά Ευαγγέλιο

Υπάρχουν πολλές ομοιότητες στην σύνθεση των βιβλίων του Λουκά των Πράξεων:

- Καταγραφή των γεγονότων σε σειρά
- Δομή Έργου
- Χρονολογική έκταση
- Θέματα

- Ίδια ιστορία

Γιατί τα μάτια μου είδαν το σωτήρα που ετοιμάσατε για όλους τους λαούς, φως που θα φωτίσει τα έθνη και θα δοξάσει το λαό σου τον Ισραήλ. (Λουκ. Κεφ.2 : 30-32

Αυτές, αλλά και άλλες ομοιότητες τονίζουν προς μία κοινή απολυτρωτική-ιστορική οπτική της «ιστορίας της λύτρωσης» ανάμεσα στα δύο έργα, καθώς και σε ένα κοινό σκοπό και στόχο. Επίσης, αυτές οι ομοιότητες, μας πείθουν το ότι πρέπει να τα βλέπουμε σαν έργα ενός συγγραφέα.

B. Ενδείξεις από την Αρχέγονη Εκκλησία

1. Η Μαρτυρία των αρχαίων Χειρόγραφων

Η Πάπυρος 75, (175 και 200 μ.Χ.) η απόδειξη από το χειρόγραφο δείχνει ότι από νωρίς στην ιστορία, θεωρούταν ότι ο Λουκάς έγραψε το τρίτο Ευαγγέλιο. Επίσης, δείχνει τον Λουκά και σαν τον συγγραφέα των Πράξεων.

Το Μουρατόριο απόσπασμα, (170 -180 μ.Χ.) επιβεβαιώνει την συγγραφή του Ευαγγελίου του Λουκά από τον Λουκά, αναφέρεται σ' αυτόν άμεσα σαν τον συγγραφέα και των Πράξεων. Στις γραμμές 34 μέχρι 36 διαβάζουμε τα εξής λόγια: *Επιπλέον, οι πράξεις όλων των αποστόλων γράφτηκαν σε ένα βιβλίο... Ο Λουκάς συνέθεσε τα μεμονωμένα γεγονότα που συνέβησαν στην παρουσία του.*

Ο «Αντιμαρκιωνικός Πρόλογος», μία εισαγωγή στο τρίτο Ευαγγέλιο, που γράφτηκε το 160 – 180 μΧ. περίπου, περιγράφει την συγγραφή του Λουκά και των Πράξεων με τον εξής τρόπο: *Ο Λουκάς, εμπνευσμένος από το Άγιο Πνεύμα,*

συνέθεσε όλο αυτό το Ευαγγέλιο... Και μετά ο ίδιος Λουκάς έγραψε τις Πράξεις των Αποστόλων.

2. Η Μαρτυρία των Πατέρων της αρχαίας εκκλησίας

Ο Ειρηναίος (130 μέχρι το 202 μ.Χ.) Στο έργο του, *Ενάντια στις Αιρέσεις*, Βιβλίο 3 Κεφάλαιο 1 Τμήμα 1, έγραψε: *Και ο Λουκάς επίσης, ο σύντροφος του Παύλου, κατέγραψε σε ένα βιβλίο το ευαγγέλιο που κηρύχθηκε απ' αυτόν.*

Ο Κλήμης της Αλεξανδρείας (150 μέχρι το 215 μ.Χ.) *Ο Λουκάς στις Πράξεις των Αποστόλων λέει ότι ο Παύλος είπε, «Άνδρες Αθηναίοι, κατά πάντα σας βλέπω εις άκρον θεολάτρας»*

Ο Τερτυλλιανός (155 μέχρι το 230 μ.Χ.) *Από τους αποστόλους, επομένως, πρώτα ο Ιωάννης και ο Ματθαίος ενσταλάζουν πίστη σε μας.. και μετά την ανανεώνουν ο Λουκάς και ο Μάρκος.*

Ο Ευσέβιος (323 μ.Χ.): *Ο Λουκάς...αναφέρει την απογραφή στις Πράξεις.*

Δεν υπάρχει καμία ένδειξη στα βιβλία της αρχαίας εκκλησίας για το ότι κάποιος άλλος, εκτός από τον Λουκά, έγραψε το τρίτο Ευαγγέλιο και τις Πράξεις.

Γ. Ενδείξεις από την Καινή Διαθήκη

1. Τα δεδομένα μας για την ανώνυμα του Συγγραφέα

- Δεν ήταν απόστολος. Μάλιστα, πιθανών να πίστεψε αφότου ο Ιησούς αναλήφθηκε στον ουρανό. Ευαγγέλιο του Λουκά κεφάλαιο 1 εδάφια 1 και 2: *Πολλοί προσπάθησαν να συντάξουν μια διήγηση για τα γεγονότα, που είναι βεβαιωμένο ότι συνέβησαν ανάμεσά μας, όπως μας τα παρέδωσαν εκείνοι που από την αρχή ήταν αυτόπτες μάρτυρες και έγιναν κήρυκες αυτού του χαρμόσунου μηνύματος. (Λουκάς 1:1-2)*
- Το ύφος των Ελληνικών στο βιβλίο των Πράξεων και το 'Ευαγγέλιο' του Λουκά δείχνει ότι ο συγγραφέας ήταν καλά μορφωμένος.
- Ο συγγραφέας ήταν ένας από τους στενούς συνταξιδιώτες του Παύλου.

2. Ο Λουκάς ως συγγραφέας των Πράξεων

- Δεν ήταν απόστολος.
- Ήταν καλά μορφωμένος: γιατρός.
- Ήταν συνταξιδιώτης του Παύλου.

II. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

A. Η Ημερομηνία Συγγραφής του βιβλίου

1. Συγγραφή μετά το 70 μ.Χ

Η αισιοδοξία:

- οι Πράξεις έχουν πολύ θετικό ύφος για την πρώτη εκκλησία για να έχουν γραφτεί νωρίτερα.
- οι Πράξεις ασχολούνται με όλων των ειδών τα προβλήματα μέσα και έξω από την εκκλησία.

Ιώσηππος:

- Τα γραπτά του Ιώσηππου, συγγράφηκαν το 79 μ.Χ. περίπου και δεν θα μπορούσαν να είναι διαθέσιμα πριν το 85 μ.Χ..
- Θευδάς (Πράξεις κεφάλαιο 5 και εδάφιο 36) ίσως ένας Ιουδαίο επαναστάτης, ο οποίος πιθανών να έχει αναφερθεί στο βιβλίο 20 τμήμα 97 του Ιώσηπου *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία*.
- Ιούδας ο Γαλιλαίος (Πράξεις κεφάλαιο 5 εδάφιο 37) ο οποίος εμφανίζεται στο βιβλίο 2, τμήματα 117 και 118 του Ιώσηπου, *Ιστορία των Ιουδαϊκών Πολέμων*, και στο βιβλίο 18 τμήματα 1 μέχρι 8 του βιβλίου του *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία*.
- Η περιγραφή του θανάτου του Ηρώδη (Πράξεις κεφάλαιο 12 εδάφια 19 μέχρι 23) υποτίθεται βασίζεται στο βιβλίο 19 τμήματα 343 μέχρι 352 του βιβλίου *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία* του Ιώσηπου.

Έτσι, φαίνεται πιο πιθανό ότι οι Πράξεις και ο Ιώσηπος:

- Απλά αναφέρουν γνωστά ιστορικά γεγονότα ξεχωριστά ή
- Βασιζόμενοι στις ίδιες πηγές

2. Συγγραφή πριν το 70 μ.Χ.

Τα δύο τελευταία εδάφια στις Πράξεις κεφάλαιο 28, εδάφια 30 και 31. Εκεί, έγραψε ο Λουκάς τα εξής λόγια σχετικά με τον Παύλο: *Ο Παύλος έμεινε μια ολόκληρη διετία σε ιδιαίτερη νοικιασμένη κατοικία, όπου δεχόταν όλους όσους τον επισκέπτονταν. Κήρυττε τη βασιλεία του Θεού και δίδασκε για τον Κύριο Ιησού Χριστό με μεγάλη παρρησία και χωρίς κανένα εμπόδιο. (Πράξεις 28:30-31)*

Το βιβλίο των Πράξεων κλείνει με τον Παύλο να συλλαμβάνεται στην Ρώμη διακόπτεται απότομα από πολύ σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν:

- Η καταστροφική φωτιά στην Ρώμη (64 μ.χ.)
- Ο Παύλος γενικά θεωρείται ότι μαρτύρησε κατά την διάρκεια της καταδίωξης της εκκλησίας από το Νέρωνα, πιθανών το 65 μ.Χ.
- Η καταστροφή του Ιουδαϊκού ναού στην Ιερουσαλήμ το 70 μ.Χ., επηρέασε δραματικά την σχέση ανάμεσα στους Ιουδαίους και τους Εθνικούς στην εκκλησία.

B. Οι Αρχικοί Παραλήπτες του βιβλίου των Πράξεων

1. Ο Θεόφιλος ως αρχικός παραλήπτης

- «κράτιστος» πλούσιος υποστηρικτής του.
- έγινε μαθητής του Λουκά

Στον Λουκά κεφάλαιο 1, εδάφια 3 έως 4, διαβάζουμε τα εξής λόγια: *Γι' αυτό θεώρησα κι εγώ καλό, εντιμότετε Θεόφιλε, αφού ερεύνησα όλα τα γεγονότα από την αρχή και με ακρίβεια, να σου τα γράψω με τη σειρά, για να βεβαιωθείς ότι τα όσα διδάχθηκες είναι αυθεντικά. (Λουκάς 1:3-4)*

2. Ευρύτερο Κοινό των παραληπτών

Η εκκλησία, κατά την διάρκεια του πρώτου αιώνα, αντιμετώπιζε με διάφορα ζητήματα τα οποία αναφερθεί και ο Λουκάς μέσα από το βιβλίο των Πράξεων:

- Διαμάχη ανάμεσα στους Ιουδαίους και τους Εθνικούς πιστού.
- Διαιρέσεις με βάση την ηγεσία διαφόρων αποστόλων και διδασκάλων.
- Θίγει διάφορα δογματικά λάθη από ψευδο-διδασκάλους.
- Η διαμάχη ανάμεσα στην εκκλησία και τις πολιτικές εξουσίες.
- Ζητήματα γυναικών και φτωχών.
- Την δίωξη, τον βασανισμό και τις φυλακίσεις.

Ο Λουκάς ότι είχε την πρόθεση για το έργο του, να διαβαστεί από πολλούς πιστούς.

Γ. Το Κοινωνικό Πλαίσιο του βιβλίου των Πράξεων

1. Το κοινωνικό πλαίσιο της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας

- Κατέκτησε και έλεγχε όλο τον Μεσογειακό κόσμο και είχε επεκτείνει τα σύνορά της μέχρι την σημερινή Μεγάλη Βρετανία, Βόρεια Αφρική και μέρη της Ασίας.
- Η αυτοκρατορία εξακολουθούσε να αυξάνεται.

- Πολιτική και οικονομική επίδραση.
 - Κυβέρνηση: ασκώντας εξαναγκαστικό έλεγχο στις τοπικές αρχές.
 - Πληθυσμός: ενσωμάτωση των Ρωμαίων πολιτών στον πληθυσμό των κατεκτημένων εθνών.
 - Δημόσια έργα: όπως δρόμους, κτίρια και δημόσιους τόπους συνάντησης.

- Επιρροή στις θρησκείες των ανθρώπων:
 - Ο Καίσαρας δεν θεωρούνταν μόνο κύριος του λαού του και του βασιλείου του, αλλά και σωτήρ των ανθρώπων.
 - Οι κατεκτημένοι λαοί είχαν το δικαίωμα να συνεχίσουν πολλές από τις δικές τους θρησκευτικές πρακτικές.
 - Έπρεπε να ομολογήσουν την ανωτερότητα του Καίσαρα και των παραδοσιακών Ρωμαϊκών θεών.

2. Το κοινωνικό πλαίσιο του Ιουδαϊσμού

α. βαθιά σύνδεση

- Κοινή κληρονομιά.
- Γραφές.
- Αλληλεπίδραση ανάμεσα στις Ιουδαϊκές αρχές και την πρώτη εκκλησία.

Για παράδειγμα, άκου τα λόγια του Παύλου στις Πράξεις κεφάλαιο 13, εδάφιο 32: *Έτσι κι εμείς σας φέρνουμε το χαρμόσυνο μήνυμα, ότι την υπόσχεση που έδωσε ο Θεός στους προγόνους μας, την εκπλήρωσε στα παιδιά τους —σ' εμάς: ανέστησε τον Ιησού(Πράξεις 13:32)*

Οι Πράξεις κεφάλαιο 17, εδάφια 1 έως 3, καταγράφουν το πώς στρεφόταν ο Παύλος στην Γραφή όταν διακήρυττε τον Χριστό στους Ιουδαίους. Άκου τα λόγια του Λουκά: *Πέρασαν από την Αμφίπολη και την Απολλωνία και ήρθαν στη Θεσσαλονίκη, όπου υπήρχε συναγωγή των Ιουδαίων. Ο Παύλος σύμφωνα με τη συνήθειά του πήγε στη συναγωγή, και τρία Σάββατα συνέχεια συζητούσε μαζί τους ερμηνεύοντας τη Γραφή και δείχνοντας πως σύμφωνα μ' αυτήν ο Μεσσίας έπρεπε να πάθει και ν' αναστηθεί από τους νεκρούς. «Αυτός ο Μεσσίας είναι ο Ιησούς, αυτός που εγώ σας κηρύττω», τους έλεγε.(Πράξεις 17:1-3)*

β. θεμελιώδεις διαφορές

- Το πρόσωπο και το έργο του Ιησού.

- Σωστή ερμηνεία της Εβραϊκής Γραφής, και πιο συγκεκριμένα ως προς τον Ιησού.
- Πώς έβλεπαν τους Εθνικούς.

III. ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

A. Η Παλαιά Διαθήκη ως θεολογικό υπόβαθρο

1. Η Ιστορία της Π.Δ. ως θεολογικό υπόβαθρο

Ο Λουκάς , μέσα στις Πράξεις, έγραψε για την πρώτη εκκλησία με τέτοιο τρόπο που αντανακλά αυτή την τριπλή προοπτική στην ιστορία

- Την δημιουργία
 - Γενικά
 - Στις Πράξεις
- Την πτώση
 - Γενικά
 - Στις Πράξεις
- Την απολύτρωση
 - Γενικά
 - Στις Πράξεις

Στις Πράξεις κεφάλαιο 17 εδάφια 24 μέχρι 27: *Είναι ο Θεός που δημιούργησε τον κόσμο κι όλα όσα υπάρχουν σ' αυτόν. Ως Κύριος του ουρανού και της γης, δεν κατοικεί σε χειροποίητους ναούς, ούτε υπηρετείται από χέρια ανθρώπινα σαν να 'χε ανάγκη από κάτι, αφού αυτός είναι που δίνει σε όλα ζωή και πνοή και τα πάντα. Δημιούργησε από έναν άνθρωπο όλα τα έθνη των ανθρώπων και τους εγκατέστησε πάνω σ' όλη τη γη, και όρισε πόσον καιρό θα υπάρχουν και μέσα σε ποια σύνορα θα κατοικούν. Θέλησε να ζητούν τον Κύριο και να προσπαθούν να τον βρουν ψηλαφώντας στο σκοτάδι, αν και δεν είναι μακριά από τον καθένα μας. (Πράξεις 17:24-27)*

2. Η Ιστορία του Ισραήλ ως θεολογικό υπόβαθρο

Ο Λουκάς στηριζόταν στην ιστορία του Ισραήλ καθώς έγραφε τις Πράξεις.

- Αβραάμ

ο Θεός κάλεσε τον Αβραάμ να πάει στην Γη της Επαγγελίας για δύο βασικούς σκοπούς:

- ο Ο Αβραάμ θα γινόταν πατέρας ενός σπουδαίου έθνους.

- ο Μέσω του Αβραάμ, όλοι οι άνθρωποι στην γη θα ευλογούνταν.

Ο Κύριος είπε στον Αβραάμ: «Φύγε από τη χώρα σου, από τους συγγενείς σου κι από το σπίτι του πατέρα σου, και πήγαινε σε μια χώρα που εγώ θα σου δείξω. Θα κάνω από σένα ένα μεγάλο έθνος και θα σε ευλογήσω. Θα κάνω το όνομά σου ξακουστό και θα είσαι ευλογία για τους άλλους. Θα ευλογώ όποιον σε ευλογεί και θα καταριέμαι όποιον σε καταριέται. Μ' εσένα θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης. (Γένεση 12:1-3)

Ο Λουκάς αναφέρεται :

- Στο πώς δόθηκε η ευλογία της σωτηρίας εν Χριστώ στους Ιουδαίους, στους απογόνους του Αβραάμ, εκπληρώνοντας τις υποσχέσεις του Θεού στον μεγάλο πατριάρχη.
- Πώς έφεραν οι Ιουδαίοι Χριστιανοί το ευαγγέλιο του Χριστού στους Εθνικούς, εκπληρώνοντας τις υποσχέσεις του Θεού στον Αβραάμ.
- Η Έξοδος κάτω από τον Μωυσή.

Ο Μωυσής προφήτεψε ότι ο Θεός θα έστελνε κάποια μέρα έναν άλλο προφήτη σαν κι αυτόν να απολυτρώσει τον λαό του από την σκλαβιά τους στην αμαρτία.

Καθώς τόνισε ο Λουκάς:

- Αυτός ο προφήτης μετά τον Μωυσή ήταν ο Ιησούς.
- Το να απορρίψει κάποιος τον Ιησού ήταν σα να απορρίπτει τον Μωυσή και το Νόμο.

Πράξεις κεφάλαιο 7 εδάφια 36 μέχρι 39: Αυτός τους οδήγησε στην ελευθερία, αφού έκανε καταπληκτικά θαύματα στην Αίγυπτο και στην Ερυθρά Θάλασσα, καθώς και στην έρημο σαράντα χρόνια. Αυτός είναι ο Μωυσής που είπε στους Ισραηλίτες: Έναν προφήτη σαν κι εμένα θα αναδείξει για σας ο Θεός από σας τους ίδιους· αυτόν να ακούτε. Αυτός, όταν συγκεντρώθηκε ο λαός στην έρημο, μεσολάβησε ανάμεσα στον άγγελο που του μιλούσε στο όρος Σινά και στους προγόνους μας, κι αυτός παρέλαβε λόγια που οδηγούν στη ζωή, για να μας τα μεταδώσει. » Οι πρόγονοί μας τότε δε θέλησαν να υπακούσουν σ' αυτόν, αλλά τον παραμέρισαν και νοστάλγησαν την Αίγυπτο.

Του όρισαν μία μέρα, και ήρθαν στο κατάλυμά του περισσότεροι αυτή τη φορά. Σ' αυτούς, από το πρωί ως το βράδυ ο Παύλος εξηγούσε το κήρυγμά του διαβεβαιώνοντάς τους για τη βασιλεία του Θεού· και προσπαθούσε να τους πείσει για τον Ιησού με λόγια από το νόμο του Μωυσή και από τα βιβλία των προφητών. (Πράξεις 28:23)

- Η δυναστεία του Δαβίδ.

Ο Θεός επέλεξε την οικογένεια του Δαβίδ:

- να είναι η μόνιμη δυναστεία που θα οδηγούσε τον λαό του.
- Θα επέκτεινε την βασιλεία του Θεού από τον Ισραήλ έως τα πέρατα της γης.

Και θα κυριαρχήσει από τη μια ως την άλλη θάλασσα, κι από τον ποταμό ως τα πέρατα της γης. Αιώνια ας μείνει τ' όνομά του όσο υπάρχει ήλιος, κι η φήμη του ας ακτινοβολεί. Ένας στον άλλο ας εύχεται την ευλογία που έλαβε κι εκείνος· αυτόν ας μακαρίζουν όλοι οι λαοί. (Ψαλμός 72:8, 17)

Ο Λουκάς κατανόησε ότι ο Ιησούς ήταν:

- Ο γιος του Δαβίδ.
- Ο βασιλικός κυρίαρχος της βασιλείας του Θεού.
- επέκτεινε την βασιλεία του από την Ιερουσαλήμ έως τα πέρατα της γης μέσα από την εκκλησία.

Ο Συμεών-Πέτρος διηγήθηκε πώς ο Θεός για πρώτη φορά φρόντισε να φτιάξει από τους εθνικούς ένα λαό δικό του. Μ' αυτό συμφωνούν τα λόγια των προφητών, οι οποίοι έχουν γράψει: Ύστερα απ' αυτά θα επιστρέψω και θ' ανοικοδομήσω τον οίκο του Δαβίδ τον γκρεμισμένο, και τα ερείπιά του θα τ' ανοικοδομήσω και θα τα ανορθώσω, για να ζητήσουν τον Κύριο οι υπόλοιποι άνθρωποι και όλα τα έθνη που θα 'χουν γίνει δικός μου λαός. Εγώ, ο Κύριος, τα λέω αυτά, κι εγώ θα τα πραγματοποιήσω όλα. Ο Θεός αποφάσισε προαιωνίως όλα τα έργα του. (Πράξεις 15:14-18)

Ο Λουκάς ήθελε να καταλάβουν οι αναγνώστες του ότι ο Ιησούς ήταν:

- Ο κληρονόμος των υποσχέσεων του Αβραάμ.
- Προφήτης όπως ο Μωυσής.
- Καθώς και ο τελευταίος Δαβιδικός βασιλιάς.

B. Η Βασιλεία του Θεού ως θεολογικό υπόβαθρο

1. Η Εβραϊκή Θεολογία για τη βασιλεία του Θεού

Ο Θεός θα στείλει έναν μεσσιανικό απολυτρωτή στον Ισραήλ.

- Οι Ζηλωτές: πίστευαν ότι ο Θεός ήθελε για τον Ισραήλ να εισαγάγει την ημέρα του Μεσσία με μια εξέγερση ενάντια στις Ρωμαϊκές αρχές.
- Οι Αποκαλυπτές: πίστευαν ότι ο Θεός θα μεσολαβούσε υπερφυσικά για να καταστρέψει τους εχθρούς του και για να εγκαθιδρύσει τον λαό του σα νικητές.
- Οι Νομικιστές, (όπως οι Φαρισαίοι και οι Σαδδουκαίοι) πίστευαν: ότι ο Θεός δεν θα μεσολαβούσε μέχρι να γίνει ο Ισραήλ υπάκουος στο Νόμο.

2. Η θεολογία του Ιωάννη του Βαπτιστή για τη βασιλεία του Θεού

- Τους καλούσε σε αληθινή μετάνοια.
- Διακήρυττε τα καλά νέα ότι ο Μεσσίας επρόκειτο να φέρει την βασιλεία του Θεού στην γη.
- Αναγνώρισε τον Ιησού ως Μεσσία.

Εκείνος απαντούσε σε όλους κι έλεγε: «Εγώ σας βαφτίζω με νερό, έρχεται όμως αυτός που είναι πιο ισχυρός από μένα και που εγώ δεν είμαι άξιος να λύσω το λουρί απ' τα υποδήματά του. Αυτός θα σας βαφτίσει με Άγιο Πνεύμα και φωτιά. Στο χέρι του κρατάει το λιχνιστήρι για να ξεκαθαρίσει το αλώνι του και να συνάξει το σιτάρι στην αποθήκη του· το άχυρο όμως θα το κάψει με φωτιά που δε σβήνει ποτέ». (Λουκάς 3:16-17)

- Σωστά διακήρυξε ότι ο Μεσσίας θα έφερνε όχι μόνο την μεγάλη ευλογία και τον αγιασμό του Αγίου Πνεύματος, αλλά και την κρίση.

Ο Ιωάννης δεν προείδε ότι ο Μεσσίας θα έφερνε σωτηρία και κρίση στον κόσμο σταδιακά.

Ο Ιησούς επιβεβαίωσε τον Ιωάννη ότι ήταν σε διαδικασία εκπλήρωσης των διαφόρων προσδοκιών των μεσσιανικών προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης

Αυτοί πήγαν στον Ιησού και του είπαν: «Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής μάς έστειλε σ' εσένα και ρωτάει αν εσύ είσαι ο Μεσσίας που πρόκειται να έρθει ή να περιμένουμε άλλον». Εκείνη την ώρα ο Ιησούς είχε γιατρέψει πολλούς αρρώστους, βαριά ασθενείς και δαιμονισμένους, και χάρισε το φως σε πολλούς τυφλούς. Έτσι γύρισε και τους είπε: «Να πάτε να πείτε στον Ιωάννη αυτά που είδατε κι ακούσατε: Τυφλοί ξαναβλέπουν, κουτσοί περπατούν, λεπροί καθαρίζονται, κουφοί ακούν, νεκροί ανασταίνονται, φτωχοί ακούνε το χαρμόσυνο άγγελμα. Και μακάριος είναι όποιος δε χάσει την εμπιστοσύνη του σ' εμένα».(Λουκάς 7:20-23)

3.Η Χριστιανική Θεολογία για τη βασιλεία του Θεού

Η Χριστιανική μεσσιανική θεολογία είναι στενά συνδεδεμένη με το Χριστιανικό ευαγγέλιο.

Η βασιλεία του Θεού έρχεται στην γη μέσα από το πρόσωπο και το έργο του Ιησού, του Μεσσία και ότι επεκτείνεται προς την ολοκλήρωσή της καθώς ο Θεός αποδίδει σωτηρία σ' αυτούς που δέχονται και εμπιστεύονται τον Ιησού ως Μεσσία.

Ο Λουκάς τραβά την προσοχή :

- την πραγματικότητα του σπουδαίου έργου του Θεού αναφορικά με την σωτηρία εν Χριστώ.
- τονίζει την σημασία της αποδοχής της αλήθειας του Χριστού από τον άνθρωπο, προκειμένου αυτή να μεταμορφώσει την ζωή του.

Η βασιλεία του Μεσσία αυξάνει σταδιακά μέσα από την επέκταση της εκκλησίας και της προσωπικής μεταμόρφωσης των ανθρώπων.

Ισραηλίτες, ακούστε αυτά που θα σας πω: Ποιος ήταν ο Ιησούς ο Ναζωραίος σάς το απέδειξε ο Θεός με τα θαύματα και τα καταπληκτικά έργα που έκανε μέσω αυτού ανάμεσά σας. Αυτά τα ξέρετε εσείς οι ίδιοι πολύ καλά. Κι όμως εσείς τον Ιησού τον θανατώσατε, βάζοντας ανθρώπους που δεν έχουν το νόμο του Θεού να τον καρφώσουν στο σταυρό. Βέβαια, σας παραδόθηκε, γιατί έτσι είχε ορίσει ο Θεός, που το θέλησε και το γνώριζε. Ο Θεός όμως τον ανέστησε, ελευθερώνοντάς τον από τα δεσμά του θανάτου, γιατί ήταν αδύνατο να τον κρατήσει πια ο θάνατος. (Πράξεις 2:22-24)

Όταν τ' άκουσαν αυτά, ένιωσαν, βαθιά συντριβή και είπαν στον Πέτρο και στους άλλους αποστόλους: «Τι να κάνουμε, αδερφοί;» Κι ο Πέτρος τους απάντησε: «Να μετανοήσετε, και να βαφτιστεί ο καθένας σας στο όνομα του Ιησού Χριστού, για να συγχωρηθούν οι αμαρτίες σας, κι έτσι θα λάβετε τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος. Αυτά που υποσχέθηκε ο Θεός είναι για σας και για τα παιδιά σας και για όλους που βρίσκονται μακριά, όσους θα προσκαλέσει ο Κύριος, ο Θεός μας». (Πράξεις 2:37-39)

Γ. Το Ευαγγέλιο του Λουκά ως θεολογικό υπόβαθρο

Οι Πράξεις, είναι ο δεύτερο τόμος από τους δύο που έγραψε ο Λουκάς προς το Θεόφιλο.

1. Η θεολογία του Ευαγγελίου του Λουκά για τον Ιησού

- Ο προφήτης ο οποίος διακηρύττει τον ερχομό της βασιλείας του Θεού.
- Τον βασιλιά που εδραιώνει την βασιλεία του με την ανάληψή Του στο θρόνο.

Ο Ιησούς μίλησε και για τις δύο αυτές ιδέες σε πολλά μέρη.

Εκείνος τους έλεγε: «Πρέπει να αναγγείλω το χαρμόσυνο μήνυμα για τη βασιλεία του Θεού και στις άλλες πόλεις, γιατί αυτόν το σκοπό έχει η αποστολή μου». (Λουκάς 4:43)

στον Λουκά κεφάλαιο 19, εδάφια 11 και 12: *Καθώς αυτοί τα άκουγαν αυτά, ο Ιησούς πρόσθεσε και μια παραβολή, επειδή ήταν κοντά στην Ιερουσαλήμ, κι αυτοί νόμιζαν ότι η βασιλεία του Θεού θα φανερωνόταν αμέσως. Είπε λοιπόν: «Ένας ευγενής πήγε σε χώρα μακρινή να χριστεί βασιλιάς και να επιστρέψει.*

2. Η θεολογία του Ευαγγελίου του Λουκά για τους Απόστολους

Ο Ιησούς, έδωσε την εντολή στους αποστόλους Του να συνεχίσουν το έργο του ερχομού της βασιλείας.

Έδωσε την εντολή στους αποστόλους να συνεχίσουν το έργο μετά την ανάληψή Του στον ουρανό.

Κι όπως ο Πατέρας μου, μου έδωσε τη βασιλεία, θα σας δώσω κι εγώ το δικαίωμα να τρώτε και να πίνετε στο τραπέζι μου στην βασιλεία μου. Θα καθίσετε πάνω σε θρόνους και θα κρίνετε τις δώδεκα φυλές του Ισραήλ».(Λουκάς 22:29-30)

Μετά το θάνατό του παρουσιάστηκε σ' αυτούς ζωντανός με πολλές αποδείξεις· για σαράντα μέρες τούς εμφανιζόταν και τους μιλούσε σχετικά με τη βασιλεία του Θεού. Ενόσω ήταν μαζί τους κι έτρωγε, τους παρήγγειλλε: «Μην απομακρυνθείτε από τα Ιεροσόλυμα, αλλά να περιμένετε από τον Πατέρα την εκπλήρωση της υποσχέσεως για την οποία σας μίλησα· ότι, δηλαδή, ενώ ο Ιωάννης βάφτιζε με νερό, εσείς θα βαφτιστείτε σε λίγες μέρες με το Άγιο Πνεύμα». Οι μαθητές, λοιπόν, συγκεντρώθηκαν μια μέρα και τον ρωτούσαν: «Κύριε, έφτασε άραγε η ώρα να αποκαταστήσεις τη βασιλεία στον Ισραήλ;» Κι αυτός τους απάντησε: «Εσείς δεν μπορείτε να γνωρίζετε τον ακριβή χρόνο· αυτόν τον κρατάει ο Πατέρας στην αποκλειστική του εξουσία. Θα λάβετε όμως δύναμη όταν θα 'ρθει το Άγιο Πνεύμα σ' εσάς, και θα γίνετε μάρτυρες δικοί μου, στην Ιερουσαλήμ, σε όλη την Ιουδαία και στη Σαμάρεια και ως τα πέρατα της γης».(Πράξεις 1:3-8)

Οι απόστολοι:

- Οικοδόμησαν την εκκλησία, σαν την παρούσα μορφή της βασιλείας του Θεού.
- Έφεραν το ευαγγέλιο της βασιλείας σε νέες περιοχές και ανθρώπους

Ο Παύλος έμεινε μια ολόκληρη διετία σε ιδιαίτερη νοικιασμένη κατοικία, όπου δεχόταν όλους όσους τον επισκέπτονταν. Κήρυττε τη βασιλεία του Θεού και δίδασκε για τον Κύριο Ιησού Χριστό με μεγάλη παρρησία και χωρίς κανένα εμπόδιο. (Πράξεις 28:30-31)

Συμπέρασμα

Ερωτήσεις Ανασκόπησης

1. Συζητήστε τις άμεσες και τις έμμεσες αποδείξεις στο Ευαγγέλιο του Λουκά που υποδεικνύουν έντονα ότι ένα πρόσωπο έγραψε και το Ευαγγέλιο του Λουκά και τις Πράξεις των Αποστόλων.
2. Συζητήστε τις ιστορικές αποδείξεις της Αρχέγονης Εκκλησίας που υποστηρίζουν την άποψη ότι το ίδιο πρόσωπο έγραψε το Ευαγγέλιο του Λουκά και το βιβλίο των Πράξεων.
3. Ποιες ενδείξεις μπορούμε να αποκτήσουμε από την Καινή Διαθήκη για τον συγγραφέα των Πράξεων; Πώς αυτές οι ενδείξεις υποστηρίζουν την ιδέα ότι ο Λουκάς έγραψε το βιβλίο των Πράξεων;
4. Τι αποδείξεις υποδηλώνουν ότι το βιβλίο των Πράξεων γράφτηκε μετά το 70 μ. χ.; Τι αποδείξεις δείχνουν ότι γράφτηκε πριν το 70 μ.χ.;
5. Περιγράψτε τους αρχικούς παραλήπτες του βιβλίου των Πράξεων.
6. Περιγράψτε το κοινωνικό πλαίσιο των Πράξεων με όρους που αναφέρονται στην (1) Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και (2) την σχέση μεταξύ της εκκλησίας και των Εβραίων .

7. Δείξτε ότι οι θεολογικές προοπτικές του Λουκά βασίζονται στην άποψη της Παλαιάς Διαθήκης για την ιστορία γενικά και στην άποψη της για την ιστορία του Ισραήλ συγκεκριμένα.

8. Συγκρίνετε και αντιπαραβάλετε την Χριστιανική άποψη της μεσσιανικής βασιλείας του Θεού με τις απόψεις της σύγχρονης Εβραϊκής θεολογίας και με την άποψη του Ιωάννη του Βαπτιστή.

9. Πως η θεολογία της Βασιλείας του Θεού στο ευαγγέλιο του Λουκά μας προετοιμάζει να καταλάβουμε το μήνυμα των Πράξεων; Στην απάντησή σου δώσε ιδιαίτερη σημασία στο ρόλο του Ιησού και των Αποστόλων.

Ερωτήσεις Εφαρμογής

1. Πώς η συγγραφή του Λουκά μας βοηθάει να κατανοήσουμε καλύτερα και να εφαρμόσουμε τις Πράξεις των Αποστόλων;
2. Πως οι ζωές μας και η θεολογία επηρεάζονται από τις δικές μας κυβερνήσεις και κουλτούρες;
3. Ποιες είναι μερικές ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των άπιστων Εβραίων και των Χριστιανών σήμερα; Πώς μπορεί η κατανόηση των ομοιοτήτων και των διαφορών να μας βοηθήσει να ευαγγελίσουμε τους σύγχρονους Εβραίους;
4. Γιατί οι Χριστιανοί, Ιουδαϊκής και Εθνικής καταγωγής, έχουν λάβει σημαντική θέση στην εκκλησία; Γιατί είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι οι Χριστιανοί, Ιουδαϊκής και Εθνικής καταγωγής, έχουν ισάξια θέση;
5. Πως θα πρέπει η άποψη της Παλαιάς Διαθήκης για την ιστορία του κόσμου να πληροφορεί το δικό μας τρόπο σκέψης ως Χριστιανών στον σύγχρονο κόσμο;
6. Με ποιο τρόπο εμείς σήμερα συμμετέχουμε στην βασιλεία του Θεού; Ποιος είναι ο ρόλος μας στην διαδικασία οικοδόμησης της Βασιλείας;
7. Πως θα πρέπει να αλλάξουμε τον τρόπο σκέψεως μας και των προτεραιοτήτων μας στο φως του γεγονότος ότι η βασιλεία του Θεού επεκτείνεται καθώς οι άνθρωποι δέχονται και εμπιστεύονται τον Ιησού ως Μεσσία;
8. Ποιά είναι η πιο σημαντική γνώση που αποκόμισες από αυτή τη διάλεξη;